

Pr. 305/09.10.17
cj

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/2.6143 din 24.10 2017

La nr.305 din 9 octombrie 2017

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Codul de procedură penală nr.122/2003, Legea privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale nr.48/2017).

Anexă: *Raportul de expertiză anticorupție* – 6 file.

Director adjunct

Vadim COJOCARU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO17/4498 din 23.10.2017

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Codul de procedură penală nr.122/2003, Legea privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale nr.48/2017)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.780/2001 privind actele legislative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție, aprobate prin Ordinul nr.179 din 17 noiembrie 2016 a directorului Centrului Național Anticorupție.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al inițiativei legislative este Parlamentul RM, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-11 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*

e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Cu referire la proiectul pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Codul de procedură penală nr.122/2003, Legea privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale nr.48/2017), acesta a fost plasat pentru consultare publică pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova www.parlament.md, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect.

Suplimentar, autorul proiectului nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie, condiție prevăzută de art.8 lit.a) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Având în vedere că proiectul a fost plasat pe pagina web indicată supra și părțile interesate au acces la proiect, se constată că în procesul de promovare a proiectului asigurarea transparenței decizionale stabilite de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional a fost, în mare parte, asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În cadrul notei informative autorul stabilește expres: „... Totodată, în procesul de punere în aplicare a reglementărilor respective au fost identificate unele lacune care vor afecta funcționarea corectă a mecanismului recuperării bunurilor infracționale, or pentru a obține rezultate este necesar ca Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale trebuie să aibă la îndemână toate instrumentele juridice care pot servi la exercitarea corespunzătoare a atribuțiilor sale. [...]

Scopul proiectului este de a asigura coerența legislativă în materia modalităților legale de indisponibilizare a bunurilor infracționale, reprezentarea intereselor statului și a persoanelor juridice de drept public în procesele civile de recuperare a bunurilor infracționale, precum și înlăturarea vidului legislativ referitor la delegațiile dispuse Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale."

În urma examinării prevederilor proiectului se constată că rezultatul transpunerii în practică a acestora riscă să diminueze funcționalitatea Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale (în continuare, ARBI).

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesul instituțional al Ministerului Finanțelor, care va exercita dirijarea metodologică a activității Serviciului de Recuperare a Bunurilor Infracționale, serviciu care se propune a fi format din actuala ARBI.

Datorită perturbării cadrului normativ național privind recuperarea bunurilor infracționale, ar putea scăde funcționalitatea ARBI, ceea ce este în detrimentul interesului public care constă în urmărirea, conservarea și recuperarea bunurilor provenite din infracțiuni, precum și recuperarea prejudiciului produs.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, proiectele de acte legislative sunt însoțite de "nota informativă care include:

- a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări;
- b) principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui;
- c) referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză."

Nota informativă stabilește cauzele ce au impus elaborarea proiectului, prezintă argumentarea necesară și analizează principalele prevederi cu evidențierea elementelor noi aduse în legislația națională. Totodată autorul estimează impactul proiectului precum și modul de încorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare, în conformitate cu prevederile art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative.

Cu toate acestea, se constată că argumentele invocate de autor în nota informativă nu justifică pe deplin necesitatea elaborării și promovării proiectului. Astfel, a fost omis aspectul de condiționalitate stabilit în cadrul Memorandumul de înțelegere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova cu privire la asistența macrofinanciară (anexa 1, acțiunea 7) care stabilește atât adoptarea unei legi în Parlament (Legea Legii nr.48 din 30 martie 2017 privind înființarea Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale) cât și înființarea Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale în cadrul Centrului Național Anticorupție, precum și alocarea acestei entități a unor resurse suficiente financiare și de personal (pentru activitate la parametri optimi).

La 06.06.2017, Colegiul CNA a aprobat Regulamentul privind selectarea prin concurs a șefului Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale, care a fost elaborat în temeiul art.7 alin.(3) al Legii nr. 48 din 30 martie 2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale. Regulamentul prevede că selectarea șefului Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale se face în baza unui concurs public, anunțat de CNA, cu atragerea în calitate de observatori ai reprezentanților societății civile și ai mediului academic. Ca urmare a desfășurării concursului, a fost selectat șeful ARBI.

Prin Hotărârea Parlamentului nr.143 din 13.07.2017, structura actuală a CNA a fost completată cu o subdiviziune nouă - Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale (ARBI), cu statut de direcție. Actualmente, sunt în proces de elaborarea o serie de acte normative interne și departamentale esențiale funcționării ARBI.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.20 lit.d) al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină "d) fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură".

Implementarea prevederilor proiectului necesită alocarea unor mijloace financiare suplimentare

(pentru transformarea ARBI în Serviciul de Recuperare a Bunurilor Infraționale) însă autorul stabilește expres în cadrul notei informative: „Adoptarea și implementarea ulterioară a proiectului nu presupune cheltuieli financiare”.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.19 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative *"textul proiectului de act legislativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

c) se utilizează termeni adecvați [...] și de o largă circulație; [...]

e) terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia; [...]

g) se evită folosirea [...] cuvintelor și expresiilor [...] neutilizabile și/sau cu sens ambiguu;

h) se evită tautologiile juridice; [...]"

Deși textul proiectului este expus într-un limbaj simplu și concis, autorul trebuie să revadă conținutul unor norme pentru a înlătura formulările ambigui care admit interpretări abuzive (pentru detalii a se vedea compartimentul III din raportul de expertiză).

II.2. Coerența legislativă a proiectului

Prevederile proiectului care stabilesc statutul personalului Serviciului de Recuperare a Bunurilor Infraționale generează conflicte interne și contravin Legii privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale nr.48/2017, Codului de procedură penală nr.122/2003, Legii nr.333/2006 privind statutul ofițerului de urmărire penală și Legii nr.59/2012 privind activitatea specială de investigații, iar autorul urmează să revadă conținutul acestora (pentru detalii a se vedea compartimentul III din raport).

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează competența Serviciului de Recuperare a Bunurilor Infraționale (care se propune a fi format în locul ARBI, cu personal format din funcționari publici), ca autoritate administrativă, independentă, pe lângă Serviciul Fiscal de Stat, al cărei dirijare metodologică să fie asigurată de Ministerul Finanțelor.

Reglementările propuse nu vor fi funcționale deoarece funcționarii publici din care se propune a forma Serviciul de Recuperare a Bunurilor Infraționale nu au competențele ofițerului de urmărire penală sau ale ofițerului de investigații - competențe solicitate de legislație pentru efectuarea acțiunilor de urmărire penală în cadrul recuperării bunurilor infraționale.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -	
<p>Art.I, pct.1. și Art.II pct.1.</p> <p>Art.I - Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.104-110/447 din 07.06.2003), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:</p> <p>1. Articolul 229³, se expune în următoarea redacție. „Bunurile infracționale identificate se indisponibilizează după caz, prin încheierea instanței de judecată de punere sub sechestru sau prin ordin de înghețare emis în condițiile Legii nr.48 din 30.03.2017 cu privire la Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale.”</p> <p>Art.II - Legea privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale nr.48 din 30 martie 2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.155-161 art.251 din 19.05.2017), se modifică și se completează după cum urmează:</p> <p>1. În titlul și conținutul legii cuvintele „Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale” se substituie cu cuvintele „Serviciul de Recuperare a Bunurilor Infracționale”.</p>	
<p>Obiecții:</p> <p>În formula textuală propusă de autor, una și aceeași autoritate cu atribuții de recuperare a bunurilor infracționale va purta două denumiri diferite - fie ca Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale, fie ca Serviciul de Recuperare a Bunurilor Infracționale.</p> <p>Pericolul constă în apariția practicilor vicioase de interpretare a acestor termeni, care ar putea determina tratarea diferită a reglementărilor privind aceeași entitate.</p>	
<p>Recomandări:</p> <p>Revizuirea textelor Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14 martie 2003 și Legii privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale nr.48 din 30 martie 2017 cu uniformizarea denumirii autorității competente în domeniul recuperării bunurilor infracțiunii.</p>	
<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none">● Utilizarea neuniformă a termenilor	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none">● Generale

Art.II, pct.2

Art.II - Legea privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale nr.48 din 30 martie 2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.155-161 art.251 din 19.05.2017), se modifică și se completează după cum urmează:

2. La articolul 2 sintagma „181², 239-240, 242¹- 243, 279, 324-329, 330¹, 330², 332-335¹ și 352¹” se substituie cu sintagma „135¹, 135-144, 158-165, 165¹, 166¹, 167, 168, 174, 175, 175¹, 181², 206, 207, 217-217⁴, 218-220, 239-240, 242¹-243, 244, 248, 249, 259-261¹, 279, 283-284, 295-295², 324-329, 330¹, 330², 332-335¹, 337-346 și 352¹”.

Obiecții:

Prevederile propuse urmează a fi examinate și apreciate prin prisma prevederilor art.2 alin.(1) din aceeași lege, care stabilește: „*Prezenta lege se aplică bunurilor infraționale aflate pe teritoriul Republicii Moldova sau în afara teritoriului ei în cazul infrațiunilor prevăzute la alin.(2) săvârșite, direct sau indirect, de către cetățenii Republicii Moldova, cetățenii străini și apatrizi, precum și de către persoanele juridice rezidente sau nerezidente ale Republicii Moldova.*”.

Proiectul extinde considerabil competențele ARBI, aceasta devenind responsabilă de recuperarea bunurilor infraționale în cadrul următoarelor infrațiuni:

Articolul 135. Genocidul;

Articolul 135¹. Infrațiuni împotriva umanității;

Articolul 136. Ecocidul;

Articolul 137. Infrațiuni de război împotriva persoanelor;

Articolul 137¹. Infrațiuni de război împotriva proprietății și altor drepturi;

Articolul 137². Utilizarea de mijloace interzise de purtare a războiului;

Articolul 137³. Utilizarea de metode interzise de purtare a războiului;

Articolul 137⁴. Utilizarea fără drept a semnelor distinctive de drept internațional umanitar;

Articolul 138. Darea sau executarea unui ordin vădit ilegal. Neexercitarea sau exercitarea necorespunzătoare a controlului cuvenit;

Articolul 139. Planificarea, pregătirea, declanșarea sau ducerea războiului;

Articolul 140. Propaganda războiului;

Articolul 140¹. Utilizarea, dezvoltarea, producerea, dobândirea în alt mod, prelucrarea, deținerea, stocarea sau conservarea, transferarea directă sau indirectă, păstrarea, transportarea armelor de distrugere în masă;

Articolul 141. Activitatea mercenarilor;

Articolul 142. Atacul asupra persoanei care beneficiază de protecție internațională;

Articolul 144. Clonarea;

Articolul 158. Traficul de organe, țesuturi și celule umane;

Articolul 159. Provocarea ilegală a avortului;

Articolul 160. Efectuarea ilegală a sterilizării chirurgicale;

Articolul 161. Efectuarea fecundării artificiale sau a implantării embrionului fără consimțământul pacientei;

Articolul 162. Neacordarea de ajutor unui bolnav;

Articolul 163. Lăsarea în primejdie;

Articolul 164. Răpirea unei persoane;

Articolul 164¹. Răpirea minorului de către rudele apropiate;

Articolul 165. Traficul de ființe umane;

Articolul 165¹. Utilizarea rezultatelor muncii sau serviciilor unei persoane care este victimă a traficului de ființe umane;

Articolul 166¹. Tortura, tratamentul inuman sau degradant;

Articolul 167. Sclavia și condițiile similare sclaviei;

Articolul 168. Munca forțată;

Articolul 174. Raportul sexual cu o persoană care nu a împlinit vârsta de 16 ani;

Articolul 175. Acțiuni perverse;

Articolul 175¹. Ademenirea minorului în scopuri sexuale;

Articolul 181². Finanțarea ilegală a partidelor politice sau a campaniilor electorale, încălcarea modului de gestionare a mijloacelor financiare ale partidelor politice sau ale fondurilor electorale;

Articolul 206. Traficul de copii;

Articolul 207. Scoaterea ilegală a copiilor din țară;

Articolul 217. Circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora fără scop de înstrăinare;

Articolul 217¹. Circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora în scop de înstrăinare;

Articolul 217². Circulația ilegală a precursorilor în scopul producerii sau prelucrării drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora;

Articolul 217³. Circulația ilegală a materialelor și utilajelor destinate producerii sau prelucrării drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora;

Articolul 217⁴. Sustragerea sau extorcarea drogurilor sau etnobotanicelor;

Articolul 218. Prescrierea ilegală sau încălcarea regulilor de circulație a drogurilor;

Articolul 219. Organizarea ori întreținerea speluncilor pentru consumul drogurilor sau etnobotanicelor;

Articolul 220. Proxenetismul;

Articolul 239. Încălcarea regulilor de creditare, politicilor de acordare a împrumuturilor sau regulilor de acordare a despăgubirii/ indemnizației de asigurare;

Articolul 239¹. Gestiunea defectuoasă sau frauduloasă a băncii, a societății de investiții, a societății de asigurări;

Articolul 239². Obstrucționarea supravegherii bancare;

Articolul 240. Utilizarea contrar destinației a mijloacelor din împrumuturile interne sau din fondurile externe;

Articolul 242¹. Manipularea unui eveniment;

Articolul 242². Pariurile aranjate;

Articolul 243. Spălarea banilor;

Articolul 244. Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor;

Articolul 248. Contrabanda;

Articolul 249. Eschivarea de la achitarea plăților vamale;

Articolul 259. Accesul ilegal la informația computerizată;

Articolul 260. Producerea, importul, comercializarea sau punerea ilegală la dispoziție a mijloacelor tehnice sau produselor program;

Articolul 260¹. Interceptarea ilegală a unei transmisii de date informatice;

Articolul 260². Alterarea integrității datelor informatice ținute într-un sistem informatic;

Articolul 260³. Perturbarea funcționării sistemului informatic;

Articolul 260⁴. Producerea, importul, comercializarea sau punerea ilegală la dispoziție a parolelor, codurilor de acces sau a datelor similare;

Articolul 260⁵. Falsul informatic;

Articolul 260⁶. Frauda informatică;

Articolul 261. Încălcarea regulilor de securitate a sistemului informatic;

Articolul 261¹. Accesul neautorizat la rețelele și serviciile de telecomunicații;

Articolul 279. Finanțarea terorismului;

Articolul 283. Banditismul;

Articolul 284. Crearea sau conducerea unei organizații criminale;

Articolul 295. Sustragerea materialelor sau a dispozitivelor radioactive ori a instalațiilor nucleare, amenințarea de a sustrage sau cererea de a transmite aceste materiale, dispozitive sau instalații;

Articolul 295¹. Deținerea, confecționarea sau utilizarea materialelor sau a dispozitivelor radioactive ori a instalațiilor nucleare;

Articolul 295². Atacul asupra unei instalații nucleare;

Articolul 324. Corupere pasivă;

Articolul 325. Coruperea activă;

Articolul 326. Traficul de influență;
Articolul 327. Abuzul de putere sau abuzul de serviciu;
Articolul 328. Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu;
Articolul 329. Neglijența în serviciu;
Articolul 330¹. Încălcarea regimului de confidențialitate a informațiilor din declarațiile de avere și interese personale;
Articolul 330². Îmbogățirea ilicită;
Articolul 332. Falsul în acte publice;
Articolul 332¹. Obținerea frauduloasă a mijloacelor din fonduri externe;
Articolul 332². Delapidarea mijloacelor din fondurile externe;
Articolul 333. Luarea de mită;
Articolul 334. Darea de mită;
Articolul 335. Abuzul de serviciu;
Articolul 335¹. Falsul în documente contabile;
Articolul 337. Trădarea de Patrie;
Articolul 338. Spionajul;
Articolul 339. Uzurparea puterii de stat;
Articolul 340. Rebeliunea armată;
Articolul 341. Chemările la răsturnarea sau schimbarea prin violență a orânduirii constituționale a Republicii Moldova;
Articolul 342. Atentarea la viața Președintelui Republicii Moldova, a Președintelui Parlamentului sau a Prim-ministrului;
Articolul 343. Diversiunea;
Articolul 344. Divulgarea secretului de stat;
Articolul 345. Pierderea documentelor ce conțin secrete de stat;
Articolul 346. Acțiunile intenționate îndreptate spre ațâțarea vrajbei, diferențierii sau dezbinării naționale, etnice, rasiale sau religioase;
Articolul 352¹. Falsul în declarații.

În primul rând, extinderea excesivă a competențelor ARBI poate provoca o diminuare a funcționalității acesteia; în al doilea rând, exprimăm nedumerirea, cum vor putea fi recuperate bunurile infracționale în cazul următoarelor componente de infracțiune:

Articolul 137⁴. Utilizarea fără drept a semnelor distinctive de drept internațional umanitar;
Articolul 159. Provocarea ilegală a avortului;
Articolul 160. Efectuarea ilegală a sterilizării chirurgicale;
Articolul 161. Efectuarea fecundării artificiale sau a implantării embrionului fără consimțământul pacientei;
Articolul 162. Neacordarea de ajutor unui bolnav;
Articolul 163. Lăsarea în primejdie;
Articolul 174. Raportul sexual cu o persoană care nu a împlinit vârsta de 16 ani;
Articolul 175. Acțiuni perverse;
Articolul 175¹. Ademenirea minorului în scopuri sexuale ș.a.

În altă ordine de idei, atenționăm asupra unei prevederi defectuoase. Codul penal al Republicii Moldova nr.985/2002 nu conține nici o componentă de infracțiune pentru art.135¹¹. Prevederea este o normă de trimitere defectuoasă sau doar o incoerență strecurată în textul proiectului.

Prin extinderea domeniului de competență al ARBI, proiectul poate genera norme irealizabile în virtutea circumstanțelor concrete și specifice domeniului reglementat, care nu vor putea fi puse în aplicare. Totodată, prin aceste prevederi sunt stabilite atribuții excesive, improprii sau contrare statutului entității publice.

Recomandări:

Revizuirea prevederilor prin prisma prevederilor art.2 alin.(1) din Legea privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale nr.48 din 30 martie 2017.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Norme irealizabile
- Atribuții excesive, improprii sau contrare statutului entității publice

Riscuri de corupție:

- Generale

- 3 -

Art.II, pct.7

Art.II - Legea privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale nr.48 din 30 martie 2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.155-161 art.251 din 19.05.2017), se modifică și se completează după cum urmează:

7. La articolul 8:

Titlul articolului va fi: „Structura organizatorică a Serviciului de recuperare a Bunurilor Infraționale”

Dispoziția de conținut va avea următorul cuprins:

„(1) Personalul Serviciului de Recuperare a Bunurilor Infraționale se formează din funcționari publici, al căror statut le asigură stabilitate în funcție și independență funcțională, precum și din personalul auxiliar.

(2) Angajarea în Serviciul de Recuperare a Bunurilor Infraționale se va face, în modul stabilit de legislație, conform criteriilor transparente și obiective de selectare.

(3) Salarizarea angajaților din cadrul Serviciului de recuperare a Bunurilor Infraționale se efectuează în conformitate cu prevederile art.8¹ din Legea nr.48/2012 privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici.”

Obiecții:

Atenționăm asupra unei prevederi care contravine Legii privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale nr.48/2017 și Codului de procedură penală nr.122/2003. Prin schimbarea statutului personalului Serviciului de Recuperare a bunurilor infraționale (ARBI) din „ofițeri de urmărire penală, ofițeri de investigație, experți, specialiști în domeniul contabilității și al auditului” în „funcționari publici”, prevederile art.5 care reglementează atribuțiile ARBI precum și ale art.229¹-229⁷ din Codului de procedură penală nr.122/2003 nu vor putea fi realizate.

Art.5 alin.(1) din Legea nr.48/2017 stabilește că ARBI „efectuează investigațiile financiare paralele și întocmirea proceselor-verbale de consemnare a rezultatelor acestora, precum și indisponibilizarea bunurilor infraționale în condițiile Codului de procedură penală”. Mai mult ca atât, ofițerii de urmărire penală au atribuțiile stabilite de art.57 al Codului de procedură penală nr.122/2003, iar schimbarea statutului acestora în funcționari publici, după cum se prevede în proiect, determină o inaplicabilitate a normelor procesual-penale.

Totodată, modificarea propusă în proiect face inaplicabile prevederile art.229¹-229⁷ ale Capitolului III, Titlul VII, Partea generală a Codului de procedură penală nr.122/2003, care reglementează recuperarea bunurilor infraționale. Art.229² stabilește expres: „În vederea urmăririi bunurilor infraționale și acumulării probelor cu privire la bunurile respective, organul de urmărire penală desfășoară investigații financiare paralele.”

Mai mult decât atât, art.6 din Legea nr.333/2006 privind statutul ofițerului de urmărire penală stabilește: „(1) Ofițerii de urmărire penală sunt desemnați și își desfășoară activitatea în organele de urmărire penală constituite, conform legii, în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului Vamal și Centrului Național Anticorupție. (2) Sistemul organelor de urmărire penală include, după caz, departamente, direcții generale, direcții, secții, servicii sau birouri de urmărire penală constituite în cadrul instituțiilor menționate la alin.(1) și al subdiviziunilor teritoriale ale acestora. (3) Constituirea, reorganizarea și lichidarea organelor de urmărire penală de toate nivelurile se efectuează, în condițiile legii, de către conducătorii instituțiilor menționate la alin.(1).”.

În aceeași ordine de idei, schimbul ofițerilor de investigație cu funcționari publici, va determina inaplicabilitatea art.132¹- 138³ din Codului de procedură penală nr.122/2003 care reglementează activitatea specială de investigații, deoarece stabilește efectuarea acțiunilor de urmărire penală de către ofițerii de investigații. Înlocuirea ofițerilor de investigații cu funcționari va face imposibilă recuperarea bunurilor infracționale în cadrul investigațiilor financiare paralele.

Legea nr.59/2012 privind activitatea specială de investigații stabilește expres în art.6: „(1) Activitatea specială de investigații se efectuează de către ofițerii de investigații ai subdiviziunilor specializate din cadrul ori subordonate Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Apărării, Centrului Național Anticorupție, Serviciului de Informații și Securitate, Serviciului de Protecție și Pază de Stat, Serviciului Vamal și Departamentului instituțiilor penitenciare al Ministerului Justiției. (2) Se interzice efectuarea măsurilor speciale de investigații de către alte autorități decât cele prevăzute la alin.(1).(3) Ofițerul de investigații care efectuează activitatea specială de investigații își realizează sarcinile în mod independent, cu excepția cazului când acțiunea specială de investigații este dispusă și coordonată sau este condusă în cadrul procesului penal de către procuror sau de către ofițerul de urmărire penală, în interacțiune sau în conlucrare cu colaboratorii confidențiali.”.

Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, nu stabilește careva atribuții în domeniul recuperării bunurilor infracționale pentru funcționarii publici și nici nu reglementează ca funcționarii publici să realizeze acțiuni de urmărire penală sau activități speciale de investigații.

Prevederea propusă reprezintă o incompatibilitate cu cadrul normativ național privind recuperarea bunurilor infracționale.

Recomandări:

Excluderea prevederii.

Factori de risc:

- Concurența normelor de drept

Riscuri de corupție:

- Generale

- 4 -

Art.II pct.3, pct.6 și pct.9

Art.II - Legea privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale nr.48 din 30 martie 2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.155-161 art.251 din 19.05.2017), se modifică și se completează după cum urmează:

3. Articolul 4 va avea următorul cuprins:

"(1) Serviciul de Recuperare a Bunurilor Infracționale este autoritate administrativă, independentă de pe lângă Serviciul Fiscal de Stat, cu sediul în municipiul Chișinău."

6. La articolul 7:

la alineatul (1) cuvintele "directorul Centrului Național Anticorupție" se substituie cu cuvintele "Ministerul Finanțelor";

<p>9. La articolul 11: alin.(1) după cuvântul "indisponibilizate" de completat cu sintagma "în baza activității desfășurate de către Serviciul de Recuperare a Bunurilor Infraționale se asigură de către acesta"; la alineatul (2) cuvintele "Centrului Național Anticorupție" se substituie cu cuvintele "Ministerul Finanțelor și Serviciului de Recuperare a Bunurilor Infraționale".</p>	
<p>Obiecții: Prevederile propuse de autor generează un conflict de norme cu prevederile art.4 alin.(1) lit.g) din Legea nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție.</p> <p>Art.4 alin.(1) lit.g) din Legea nr.1104/2002 stabilește în atribuțiile Centrului Național Anticorupție "recuperarea bunurilor infraționale".</p>	
<p>Recomandări: Înlăturarea incoerenței cadrului normativ.</p>	
<p>Factori de risc: ● Concurența normelor de drept</p>	<p>Riscuri de corupție: ● Generale</p>

IV. Concluzia expertizei

Proiectul reglementează competența Serviciului de Recuperare a Bunurilor Infraționale (care se propune a fi format în locul Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale), ca autoritate administrativă, independentă, pe lângă Serviciul Fiscal de Stat, al cărei dirijare metodologică să fie asigurată de Ministerul Finanțelor.

În urma expertizei anticorupție se constată următorii factori de risc:

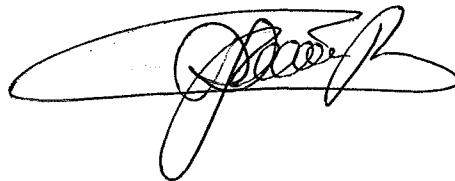
- utilizarea neuniformă a termenilor și formulări ambigui care permit interpretări abuzive, în ceea ce privește reglementarea denumirii Serviciului de Recuperare a Bunurilor Infraționale în cadrul legislației naționale;
- norme irealizabile și atribuții excesive, improprii sau contrare statutului entității publice, în ceea ce privește extinderea competențelor Serviciului de Recuperare a Bunurilor Infraționale;
- contradicție cu prevederile Legii privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale nr.48/2017, Codului de procedură penală nr.122/2003, Legii nr.333/2006 privind statutul ofițerului de urmărire penală și Legii nr.59/2012 privind activitatea specială de investigații, în ceea ce privește statutul personalului Serviciului de Recuperare a Bunurilor Infraționale.

Factorii de risc identificați pot diminua efectivitatea activității de recuperare a bunurilor infraționale și pot favoriza comiterea actelor de abuz de serviciu de către agenții publici.

Autorul urmează să revadă conținutul proiectului prin prisma recomandărilor înaintate în raportul de expertiză anticorupție.

23.10.2017

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Roman STARAȘCIUC, Șef secție

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Roman Starășciuc', written over a horizontal line.